

A dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés 2017-ben

Az Európai Parlament éves
jelentése

ELŐSZÓ

A Parlament, a Tanács és a Bizottság 2001. december 3. óta alkalmazza a dokumentumaikhoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendeletet.

E rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerint *„Az intézmények évente jelentést tesznek közzé az előző évre vonatkozóan, azon esetek számának megjelölésével, amikor az intézmény a dokumentumokhoz való hozzáférést megtagadta, a megtagadás indokainak és a nyilvántartásba be nem jegyzett minősített dokumentumok számának megadásával.”*

A Parlament eljárási szabályzata 116. cikkének (6) bekezdése szerint a Parlament Elnöksége elfogadja az 1049/2001/EK rendelet 17. cikke (1) bekezdésében említett éves jelentést.

A MÓDSZERTANRÓL

A Parlament 2017. évi éves jelentése az alábbi módszertan alkalmazásával készült:

- A megtekintett és lekért dokumentumokra vonatkozó adatok csak a konkrétan meghatározott dokumentumokra utalnak.
- A lekért dokumentumokkal kapcsolatos számadatokban nem szerepelnek azok a dokumentumok, amelyek egyszerre sok vagy nem meghatározott számú dokumentumra irányuló kérelmekben szerepeltek, és amelyeket az intézménynek nem sikerült azonosítani.
- A dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmekkel kapcsolatos adatok figyelembe veszik a – konkrét dokumentumokra, illetve a meg nem határozott számú dokumentumra irányuló – kétfajta kérelmet.
- A részleges hozzáférés megadása pozitív válaszként van feltüntetve.
- A megerősítő kérelmek vonatkozhatnak elutasító, illetve részleges hozzáférést engedélyező első határozatra is.
- Az első kérelem nyilvántartásba vételének napja határozza meg a hozzá tartozó megerősítő kérelem évét.

TARTALOM

Összefoglaló	4
<i>I. FEJEZET A dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló, az 1049/2001/EK rendelet szerinti kérelmek 2017-ben</i>	<i>5</i>
A. A Parlament nyilvános dokumentumtára.....	5
B. A megtekintett és lekért dokumentumokra vonatkozó adatok.....	6
B.1. A közvetlen eléréssel megtekintett dokumentumok.....	6
B.2. Az online igénylőlapon vagy e-mailben lekért dokumentumok	7
C. A kérelmekre vonatkozó számadatok.....	8
D. A kérelmezők profilja	11
<i>II. FEJEZET Tendenciák és egyedi kérdések</i>	<i>14</i>
A. A képviselők által benyújtott költségtérítési kérelmekre és juttatásigénylésekre vonatkozó betekintési kérelmek.....	14
B. Az ajánlattételi felhívásokkal és a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek	15
C. Harmadik felekkel történő konzultációk.....	16
<i>III. FEJEZET Az európai ombudsmanhoz benyújtott panaszok és a Bíróságon vizsgált ügyek</i>	<i>18</i>
A. Új panaszok.....	18
B. Bírói felülvizsgálat.....	18
B.1. Új ügyek.....	18
B.2. Bírósági ítéletek.....	19
<i>Záró megjegyzések.....</i>	<i>21</i>

A dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló európai parlamenti éves jelentés – 2017 (az 1049/2001/EK rendelet 17. cikke)

Összefoglaló

Számadatok

- A nyilvános dokumentumtárban szereplő dokumentumhivatkozások számának növekedése nem állt meg. 2017. december 31-ére a nyilvántartás adatbázisa az előző év végi 647 903 hivatkozással szemben 683 846 hivatkozást tartalmazott.
- A felhasználók 2017-ben 95 014 dokumentumot tekintettek meg közvetlenül a Parlament nyilvános dokumentumtárának weboldalán. Ugyanezen időszakban a Parlament az internetes igénylőlapon vagy e-mailben 452 kérelmet kapott összesen 725 konkrét dokumentumra vonatkozóan, ami 2016-hoz képest 10%-os csökkenést jelent.
- A 452 kérelemből 84 vonatkozott olyan dokumentumokra, amelyet korábban még nem bocsátottak a nyilvánosság rendelkezésére.
- A pozitív válaszok összesített aránya 2017-ben meghaladta a 93%-ot.
- A Parlament 30 esetben tagadta meg a hozzáférést, elsősorban a képviselőkhez kapcsolódó dokumentumok vonatkozásában.

Tendenciák

- 2017-ben az előző évhez képest 31%-kal csökkent az egyszerre igen sok vagy nem meghatározott számú dokumentumra irányuló kérelmek száma (ez utóbbiak olyan kérelmek, amelyekkel az egy adott témához kapcsolódó vagy egy adott témával kapcsolatos információt tartalmazó összes dokumentumot kérték, vagy egy bizonyos időtartam összes dokumentumát stb.). Ez a jelentős visszaesés a kérelmek számának 2014 és 2015 közötti megháromszorozódása után következett be.
- A kérelmezők különös érdeklődést mutattak az európai politikai pártok és alapítványok 2017. évi finanszírozásához kapcsolódó dokumentumok iránt. Ugyanakkor még ennél is több kérelem érkezett a képviselők költségtérítésével és juttatásaival, illetve a Parlament igazgatásával – így például a közbeszerzési eljárásokkal – kapcsolatos dokumentumokhoz való hozzáférés iránt.

I. FEJEZET

A dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló, az 1049/2001/EK rendelet szerinti kérelmek 2017-ben

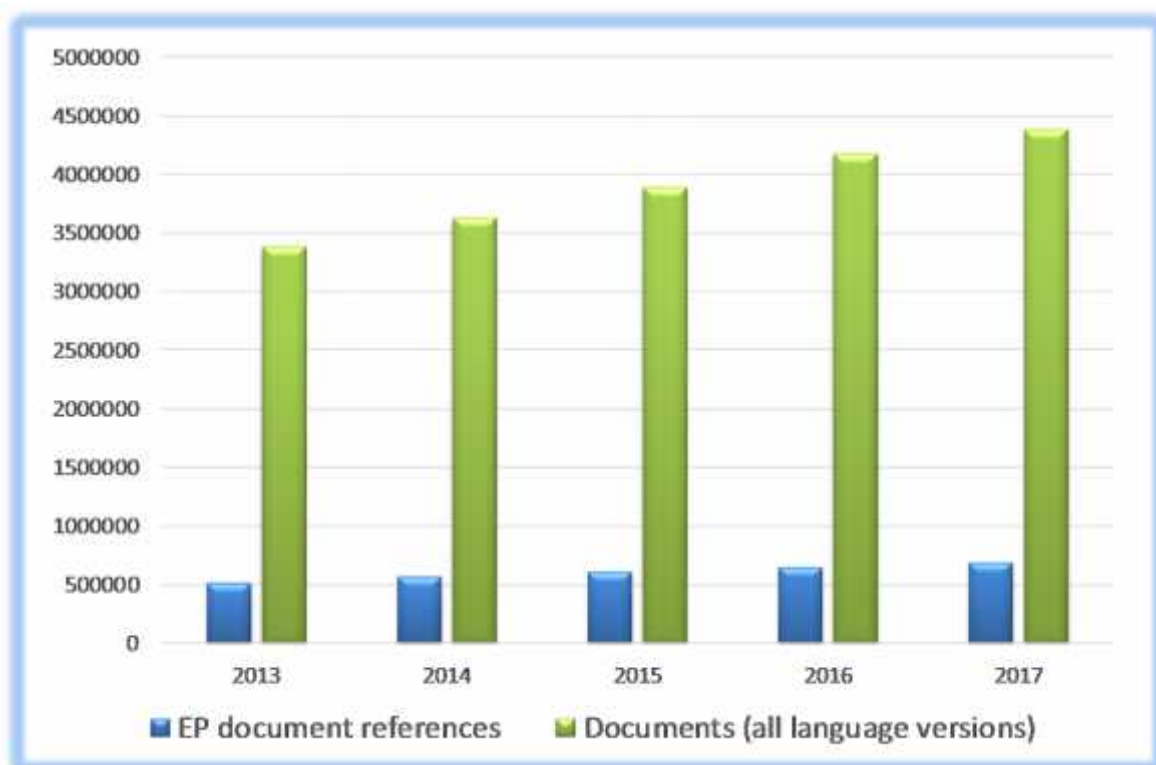
Az éves jelentésekben – köztük az ebben a dokumentumban – bemutatott és tárgyalt, a dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmekre vonatkozó számadatok és statisztikák nemcsak arról adnak átfogó képet az olvasónak, hogy a Parlament az évek során miként hajtja végre az 1049/2001/EK rendeletet, hanem azt is lehetővé teszik, hogy a vonatkozó tendenciákat, fejleményeket és kérdéses problémákat is fel lehessen tárni.

A. A Parlament nyilvános dokumentumtára

A Parlament nyilvános dokumentumtára elsősorban a jogalkotási dokumentumokra, valamint – ahol lehetséges – a közvetlenül hozzáférhető dokumentumok egyéb kategóriáira vonatkozó hivatkozásokat tartalmaz. A dokumentumtárat 2002-ben hozták létre azzal a céllal, hogy tovább növeljék az átláthatóságot, és az 1049/2001/EK rendelettel összhangban megkönnyítsék a nyilvánosság számára az intézmény dokumentumaihoz való hozzáférést.

2017. december 31-ére az előző évhez képest 6%-os növekedés volt tapasztalható, így a dokumentumtár adatbázisában megtalálható dokumentumhivatkozások száma elérte a 683 846-at. (Ez az összes nyelvi változat figyelembevételével összesen 4 384 273 dokumentumot jelent.) A nyilvános dokumentumtárban az 1049/2001/EK rendelet 9. cikke szerinti minősített dokumentum nem szerepel.

(1. ábra) A Parlament nyilvános dokumentumtárának alakulása

B. A megtekintett és lekért dokumentumokra vonatkozó adatok¹

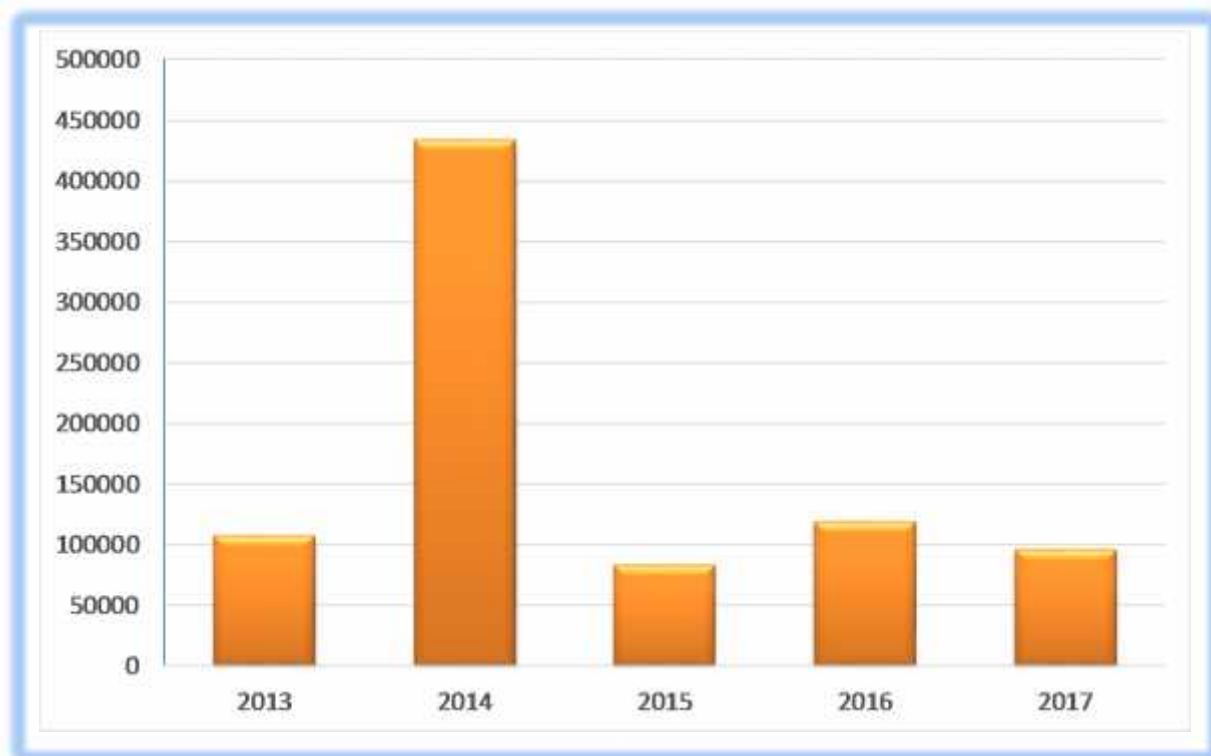
Az 1049/2001/EK rendelet 12. cikkével összhangban, amely előírja, hogy az intézményeknek a lehetőségekhez mérten közvetlenül elérhetővé kell tenni dokumentumaikat, a Parlament nyilvános dokumentumtárában fellelhető dokumentumok majdnem mindegyike közvetlenül letölthető a weboldalról. A közvetlenül el nem érhető dokumentumok az online igénylőlapon² vagy e-mailben közölt kérésre rendelkezésre bocsáthatók.

B.1.A közvetlen eléréssel megtekintett dokumentumok

2017-ben 95 014 dokumentumot tekintettek meg közvetlenül a Parlament nyilvános dokumentumtárának weboldalán. Megjegyzendő, hogy ez az szám nem veszi figyelembe a dokumentumtár adatbázisához kapcsolódó egyéb platformokon, például a parlamenti bizottságok honlapjain és a Parlament „Think Tank” weboldalán keresztül megtekintett dokumentumokat.

A leggyakrabban megtekintett dokumentumok a következők: az eljárási szabályzat 130. cikke szerinti, írásbeli választ igénylő parlamenti kérdések (25,4%), a parlamenti kérdésekre adott válaszok (22,2%), a bizottságok által készített jelentések (6,3%), az Európai Bizottságtól kapott dokumentumok (3,9%).

(2. ábra) **A Parlament nyilvános dokumentumtárának weblapján megtekintett dokumentumok száma**

¹ Ezek az adatok csak a konkrét dokumentumokra vonatkoznak.

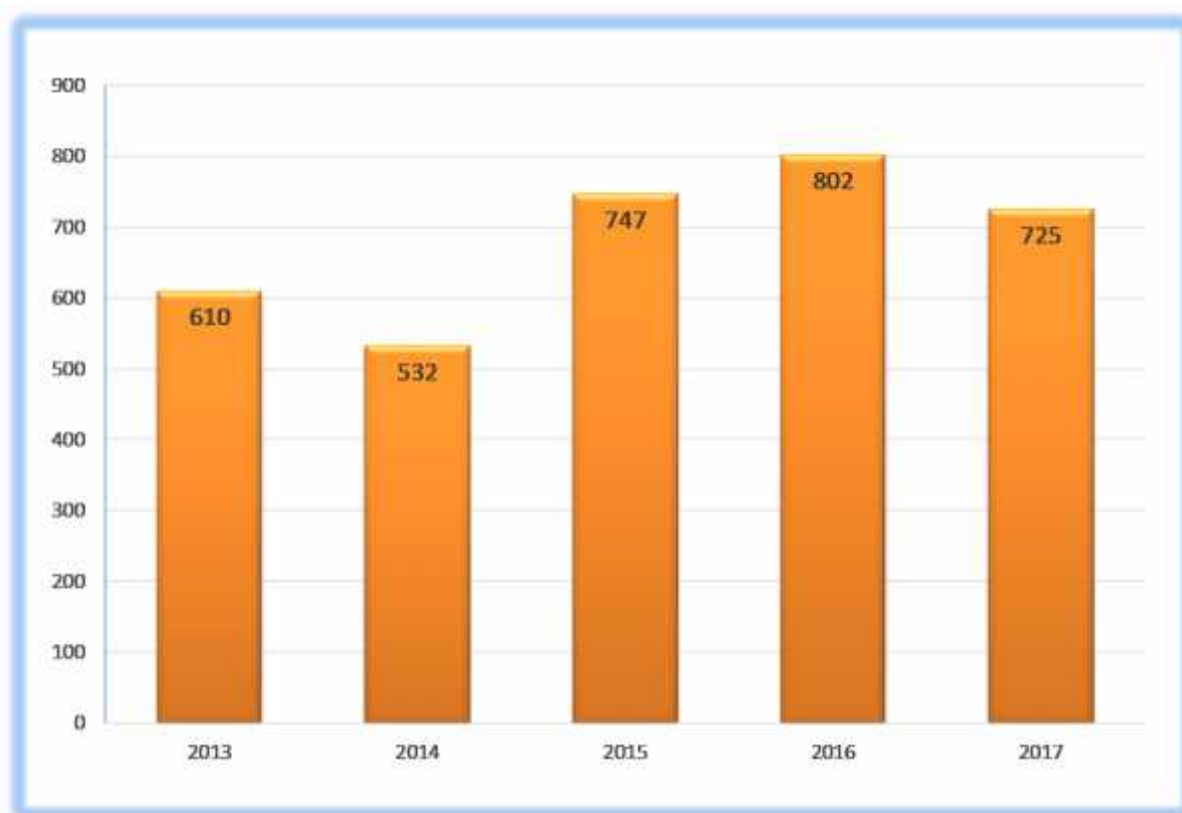
² <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=HU>

B.2. Az online igénylőlap vagy e-mailben lekért dokumentumok

2017-ben az online igénylőlap kitöltésével vagy e-mailben 725 konkrét dokumentumot kértek le a Parlamenttől. Ez az előző évben lekért konkrét dokumentumok számához képest 10%-os csökkenést jelent.

A korábbi évekhez hasonlóan ez a szám nem veszi figyelembe a nem meghatározott számú dokumentumhoz való hozzáférésre irányuló kérelmeket, például az olyanokat, amelyekkel az egy adott témához kapcsolódó vagy egy adott témával kapcsolatos információt tartalmazó összes dokumentumot kérték stb. Az ilyen jellegű kérelmek által érintett dokumentumokat nem lehet statisztikai célokból számszerűsíteni.

(3. ábra) **Az online igénylőlapon vagy e-mail útján lekért konkrét dokumentumok száma**

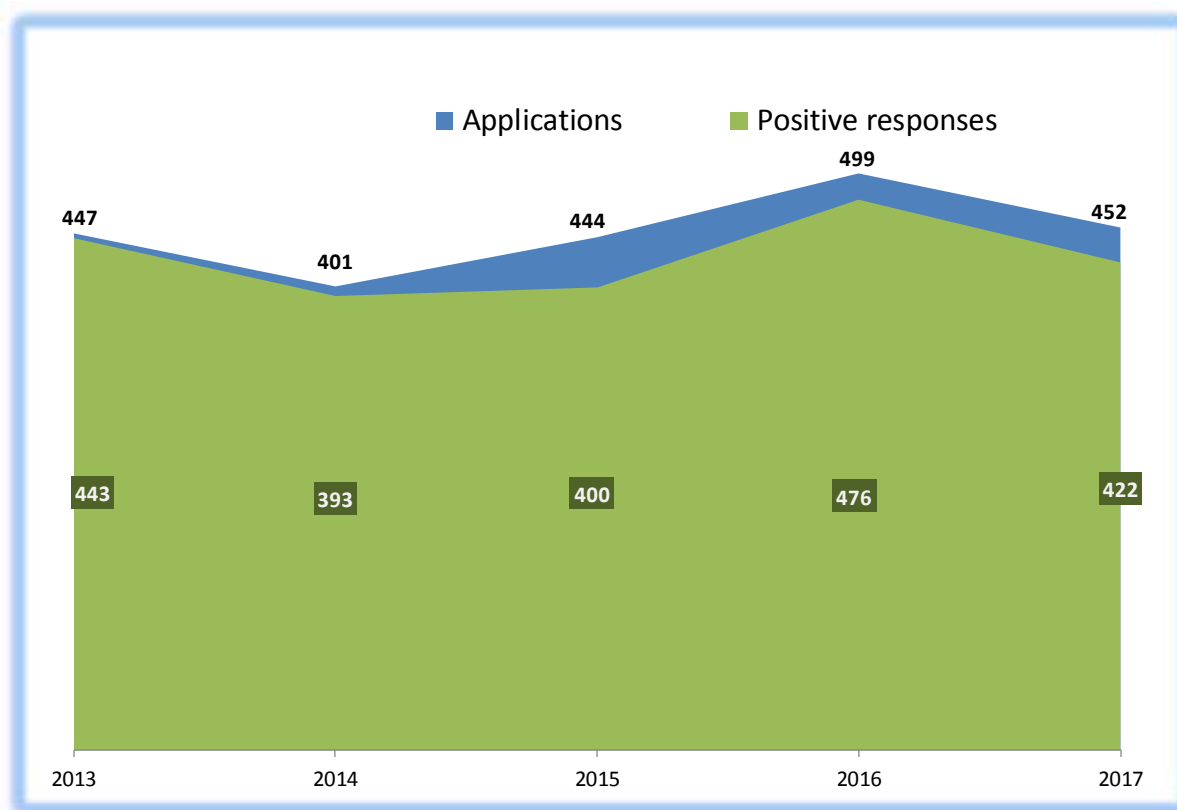
C. A kérelmekre vonatkozó számadatok

2017-ben az online igénylési rendszeren keresztül vagy e-mail útján 452 kérelmet nyújtottak be a Parlamenthez. Ebből 341 kérelem konkrét dokumentumokra vonatkozott, 101 nem meghatározott számú dokumentumra, 10 kérelem pedig az egyetértési megállapodás szerinti intézményközi konzultációra.³ (Lásd a II. fejezet C. pontját.)

A 2017-ban beérkezett kérelmek mintegy 22%-a vagy egy adott témához kapcsolódó valamennyi dokumentumra, vagy egy adott témával kapcsolatosan információt tartalmazó valamennyi dokumentumra irányult. Kiemelendő, hogy a nem meghatározott számú dokumentumra irányuló kérelmek, amelyeknek a feldolgozása időigényes lehet, mennyiségileg éves szinten 31%-kal csökkent.

A 2017-ben beérkezett 452 kérelemből a Parlament 422-re válaszolt pozitívan. Ez az adat 14 olyan esetet is magában foglal, amikor részleges hozzáférést adtak a kért dokumentumokhoz.

(4. ábra) A kérelmek és a pozitív válaszok száma

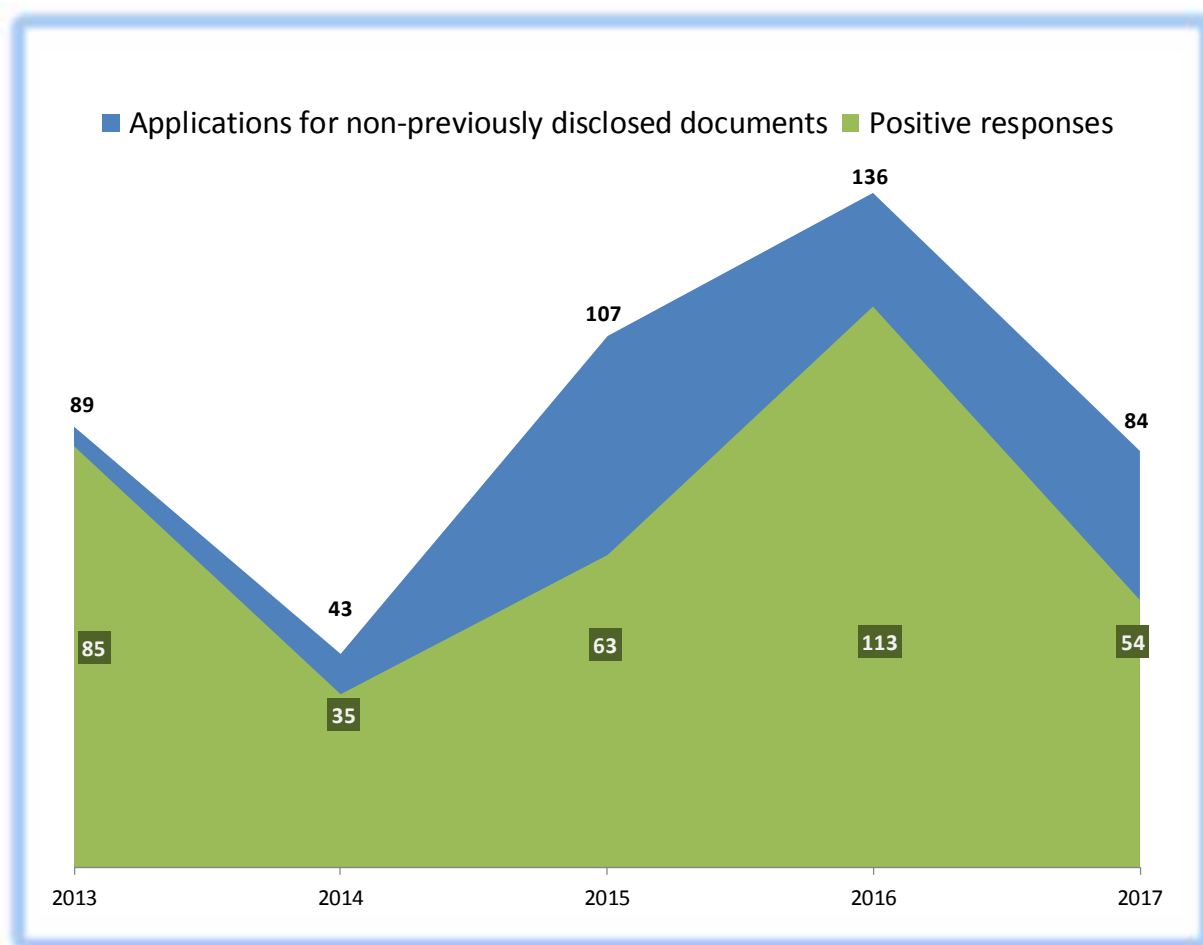
Ezenkívül a 2017-ban beérkezett 452 kérelemből 84 olyan dokumentumokra vonatkozott, amelyeket korábban még nem bocsátottak a nyilvánosság rendelkezésére.

³ Az Európai Parlament szervezeti egységei, a Tanács és a Bizottság által kötött egyetértési megállapodásnak az a célja, hogy gyorsan lebonyolítsa az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (4) bekezdésében említett konzultációkat.

A korábban nyilvánosságra nem hozott dokumentumokra irányuló legtöbb kérelem a képviselők politikai tevékenységére és költségtérítési kérelmeire (26%), a parlamenti igazgatásra (23%) a politikai pártok és képviselőcsoportok finanszírozására (15%), a jogi véleményekre és a bírósági eljárásokra (10%) valamint a háromoldalú egyeztetésekre (5%) vonatkozott.

A Parlament 2017-ben a korábban nyilvánosságra nem hozott dokumentumokra irányuló 84 kérelemből 54-re kedvező választ adott.

(5. ábra) **A korábban nyilvánosságra nem hozott dokumentumokra irányuló kérelmek és a pozitív válaszok száma**

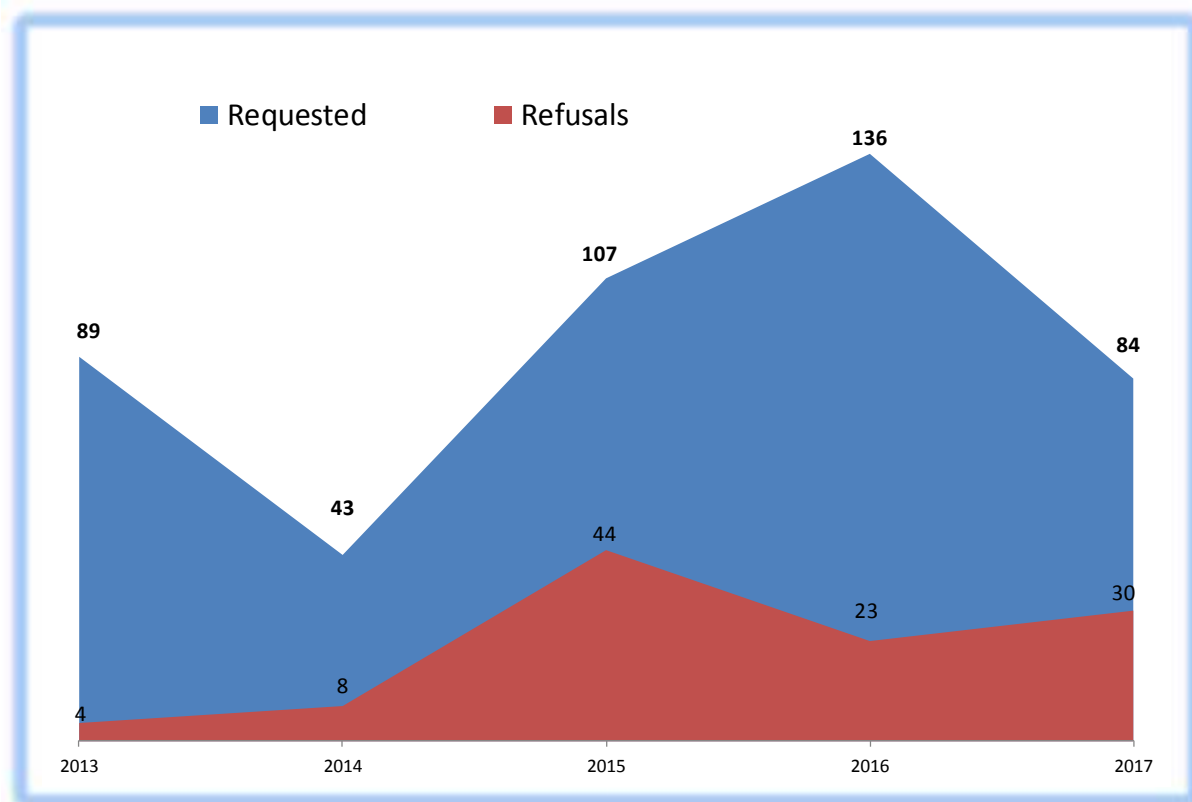
2017-ben a Parlament 30 alkalommal tagadta meg a kért dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférést az illetékes hatóság határozata révén.

Az első szakaszban történő elutasításokat követően 11 esetben nyújtottak be a Parlamenthez megerősítő kérelmet⁴. Az intézmény mindegyik esetben megerősítette kezdeti álláspontját.

⁴ A megerősítő kérelmek teljes elutasításra vagy részleges hozzáférés megadására egyaránt vonatkozhatnak (az 1049/2001/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdése). 2017-ben egy válaszban két megerősítő kérelmet tárgyaltak.

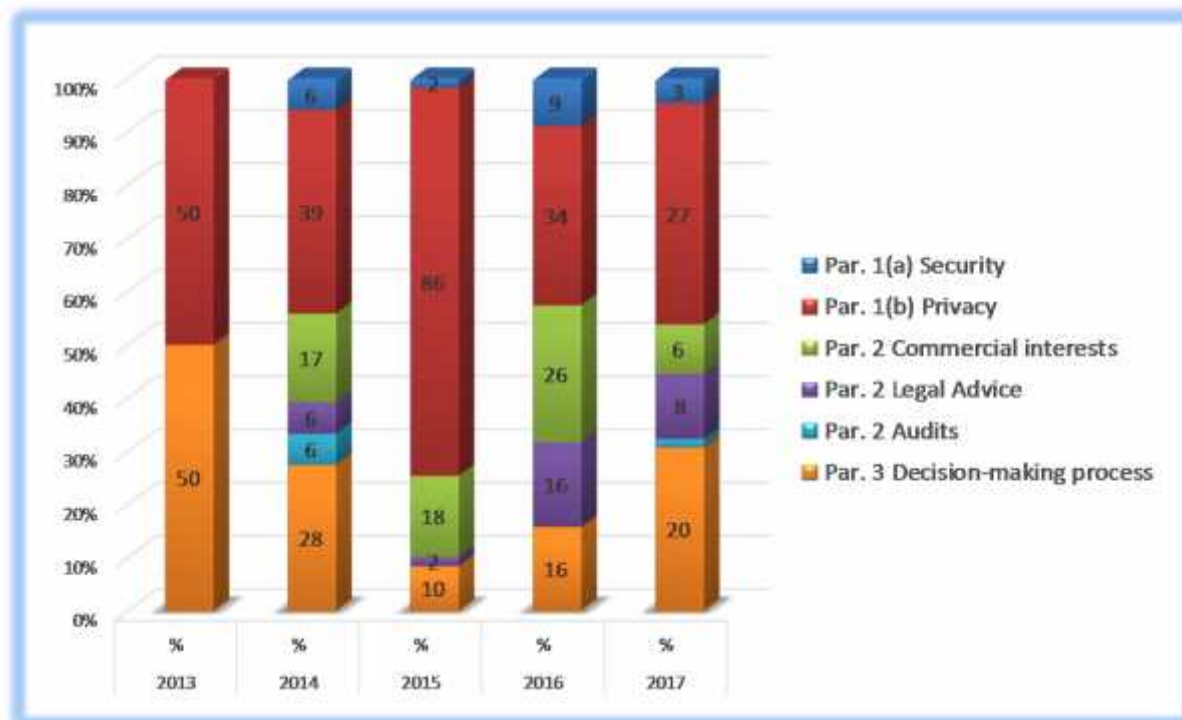
A kérelmezett dokumentumok 30 elutasításból 17 esetben a képviselőkre vonatkoztak. Nyolc a parlamenti igazgatást, három a politikai pártok és képviselőcsoportok finanszírozását, és egy a petíciókat érintette.

(6. ábra) **A korábban nyilvánosságra nem hozott dokumentumokra vonatkozó kérelmek és az elutasítások száma**

Az elutasító döntéseinek alapját idén elsősorban a személyiség és a magánszemély becsületének védelme (az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja), az intézmény döntéshozatali eljárása (az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkének (3) bekezdése), a jogi vélemények védelme (az 1049/2001/EK rendelet 4. cikkének (2) bekezdése), valamint a természetes vagy jogi személy kereskedelmi érdekeinek védelme (az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdése) képezték.

(7. ábra) **Az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke szerinti kivételek alkalmazási aránya**

Összegzésként megállapítható, hogy a Parlament kedvező válaszainak aránya 2017-ben továbbra is magas volt, összességében 93% körüli, a korábban nyilvánosságra nem hozott dokumentumokkal kapcsolatos kérelmek esetében pedig 64%-os.

D. A kérelmezők profilja⁵

A kérelmezők legnagyobb részét továbbra is a tudományos pályán dolgozó szakemberek és a kutatók tették ki (több mint 33%), őket követik az üzleti szféra, a környezetvédelmi szervezetek és más érdekképviseleti szervezetek, amelyek összesen a kérelmek mintegy 20%-át nyújtották be. Az újságírók – akik a kérelmek 16%-át nyújtották be – kérik ki a legnagyobb arányban a korábban nyilvánosságra nem hozott dokumentumokat.

A kérelmek uniós tagállamok szerinti földrajzi megoszlása a korábbiakhoz képest hasonló mintát mutat. A kérelmek többsége – körülbelül 18%-a – Belgiumból érkezett, ezt követi (csökkenő sorrendben) Németország (15%), Spanyolország (15%), Franciaország (11%) és Olaszország (10%). A harmadik országokból érkező kérelmek összesen körülbelül 4,6%-ot tesznek ki.

Az angol volt a kérelmekben leggyakrabban használt nyelv (55%), a korábbi évekhez hasonló mintát mutatva megelőzve a franciát (13%), a németet (11%) és a spanyolt (4%).

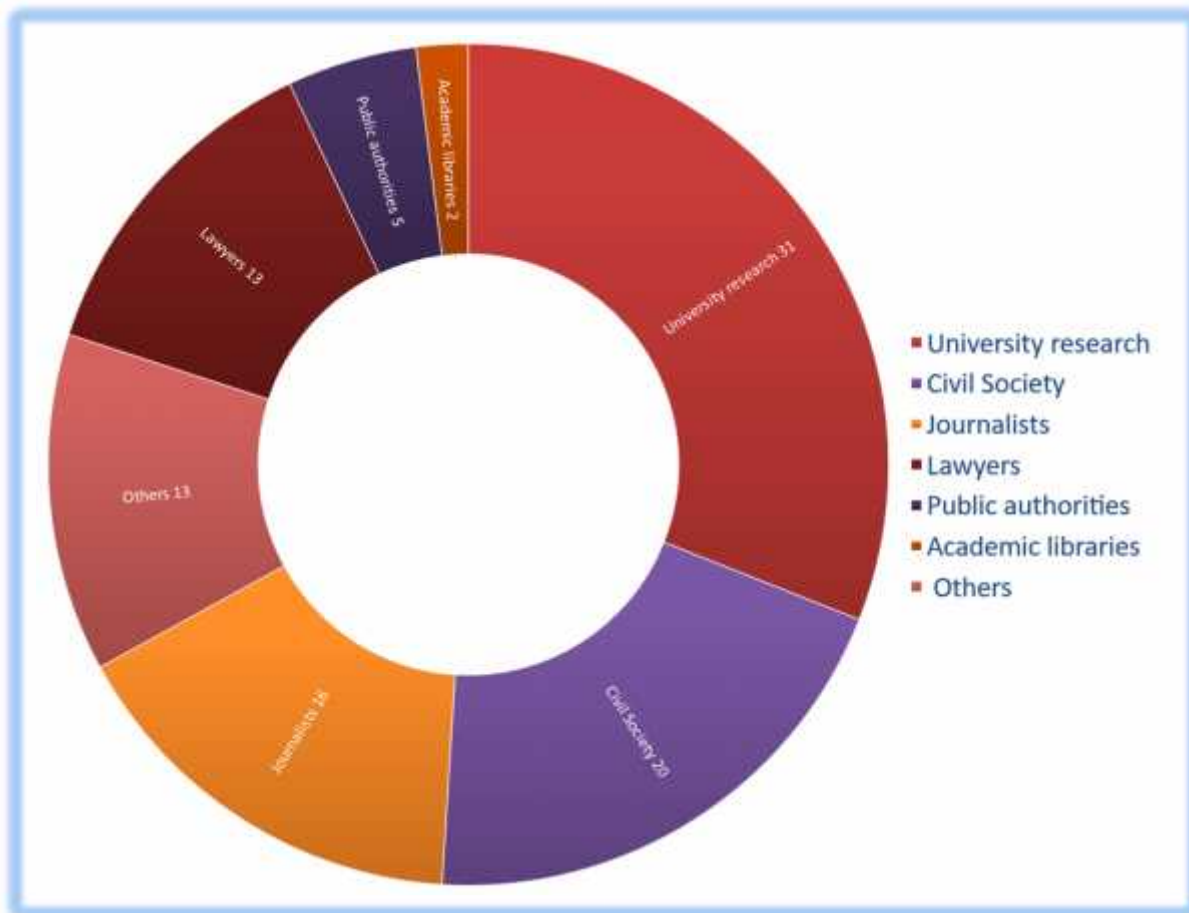
(8. ábra) **A dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmet benyújtók profilja 2017-ben**

⁵ A kérelmezők profiljára vonatkozó adatokat a kérelemben általuk megadott információk alapján lehet összegyűjteni. Az 1049/2001/EK rendelet azonban nem írja elő a kérelmezők számára, hogy információt szolgáltatassanak személyazonosságukról, és a kérelmezők egy része nem is nyilatkozik a foglalkozásáról. Ez különösen az e-mailben benyújtott kérelmekre igaz.

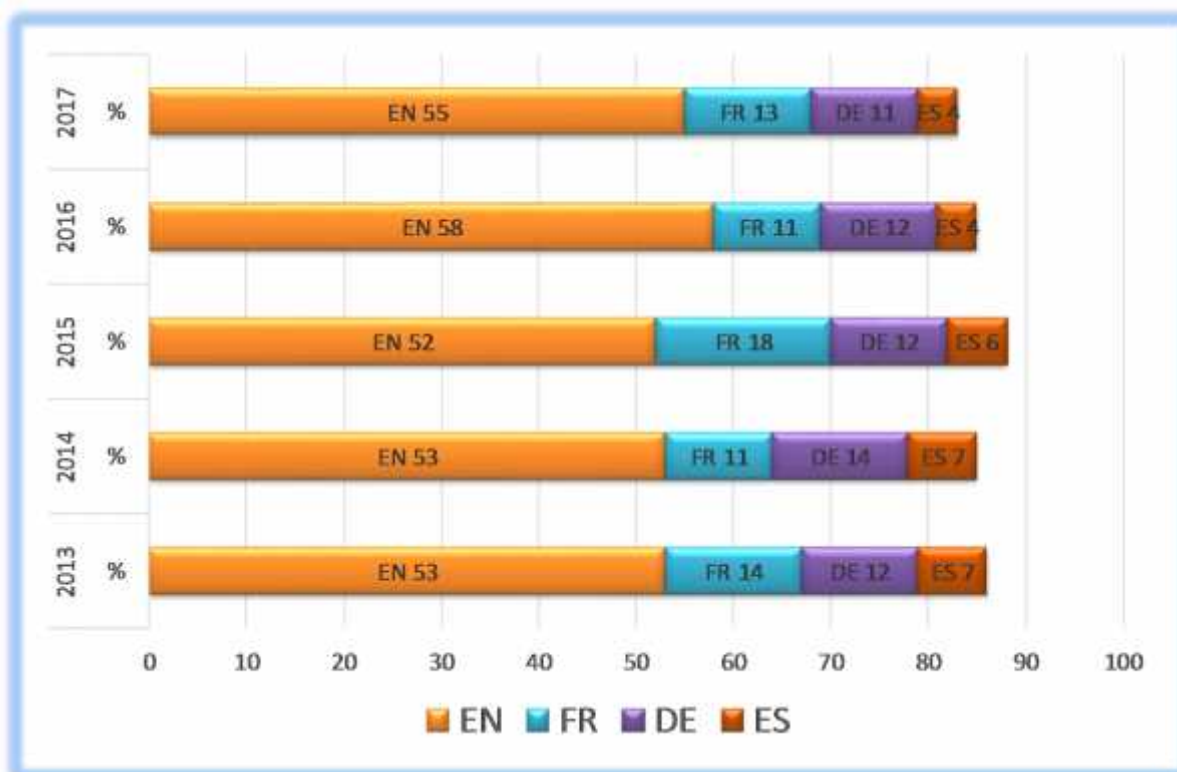
(8a. ábra) **Állampolgárság**

(8b. ábra) **Foglalkozás**

(8c. ábra) **Nyelv**

II. FEJEZET

Tendenciák és egyedi kérdések

A dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmek egy része mindig az Európai Unión belüli jelentős eseményekre vagy a Parlament különösen szembeszökő tevékenységeire vezethető vissza. Ennélfogva 2017-ben számos kérelmet egyértelműen a tagállamokban megrendezett nemzeti választásokkal vagy az európai politikai pártok finanszírozásával – a szaksajtóban az utóbbi időben gyakran tárgyalt témával – foglalkozó újságcikkkel lehet kapcsolatba hozni. Az év fő trendjei azonban nem annyira a pontszerű eseményekhez, mintsem a hosszú távú érdeklődésre számot tartó fejleményekhez köthetők. A legutóbbi naptári évben a képviselők költségtérítési kérelmeivel és juttatásigényléseivel, valamint a Parlament igazgatási feladataival – például a közbeszerzési eljárásokkal – kapcsolatos dokumentumok iránti kérelmek érkeztek be a legnagyobb számban. Amint azt a Bíróság előtti, az alábbiakban tárgyalt eljárások is mutatják, a nyilvánosság több éve érdeklődést mutat a vonatkozó dokumentumok és információk iránt.

A. A képviselők által benyújtott költségtérítési kérelmekre és juttatásigénylésekre vonatkozó betekintési kérelmek

A nyilvánosság 2017-ben továbbra is nagy érdeklődést mutatott a képviselők által benyújtott költségtérítési kérelmekkel és juttatásigénylésekkel kapcsolatos dokumentumok és tájékoztatás iránt. A korábban nyilvánosságra még nem hozott dokumentumokra vonatkozó összes kérelem 26%-a tartozott ebbe a kategóriába. A bírósági meghallgatásokon vagy a kérelmekben tett nyilatkozatok alapján úgy tűnik, hogy az ilyen kérelmek célja a közpénzek – többek között a parlamenti képviselők általános költségtérítésének – felhasználására irányuló nyilvános ellenőrzés fokozása.

A parlamenti gyakorlat

Alapelv, hogy a Parlament és annak választott képviselői egymástól szervesen elkülönülnek. Ezért nem az intézmény hatáskörébe tartozik, hogy az érintett európai parlamenti képviselő személyes dokumentumait, e-mail-váltásait, tevékenységeinek időpontjait, leveleit vagy belső feljegyzéseit nyilvánosságra kell-e hozni. Mindezek nem parlamenti dokumentumok. Ugyanakkor a Parlament eljárási szabályzata 116. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a képviselők által egyénileg készített dokumentumok a dokumentumokhoz való hozzáférés tekintetében akkor a Parlament dokumentumai, ha azokat az eljárási szabályzat alapján terjesztették elő. E rendelkezés értelmében a képviselők által benyújtott költségtérítési kérelmek és juttatásigénylések ezért parlamenti dokumentumok, és az 1049/2001/EK rendelet hatálya alá esnek. A polgárok vagy szervezetek igen gyakran ezekhez a dokumentumokhoz kérnek hozzáférést.

A képviselőkkel kapcsolatos dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó kérelmek elbírálásakor a Parlament eljárási szabályzata 116. cikkének (2) bekezdését, valamint nagyon gyakran az 1049/2001/EK rendelet személyiség és a magánszemély becsületének védelméről szóló 4. cikke (1) bekezdésének b) pontját veszi tekintetbe.

A költségtérítési kérelmek és a juttatásigénylések számos, a 45/2001/EK rendelet szerinti személyes adatot tartalmaznak. Ennélfogva a Parlamentnek a legtöbb ilyen jellegű esetben

a – 45/2001/EK rendelettel⁶ összefüggésben értelmezett – 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a személyiség és a magánszemély becsületének védelmében meg kell tagadnia a dokumentumhoz való hozzáférést.

A dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos parlamenti gyakorlatot az Elnökség által 2008. február 20-án a nemzeti parlamentek bevált gyakorlatai alapján elfogadott iránymutatások is alátámasztják. Ezen iránymutatások értelmében az egyes képviselők számára ténylegesen kifizetett összegek részletes bontása nem nyilvános, de a képviselőknek jogukban áll ezeket az információkat nyilvánosságra hozni.

B. Az ajánlattételi felhívásokkal és a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek

A 2017. év egy másik tendenciája, amelyre jelentésünkben érdemes kitérni, a nyilvánosság érdeklődése a közbeszerzési eljárások dossziéihoz való hozzáférés iránt. Az ajánlattevők, valamint esetenként kutatók vagy újságírók az 1049/2001/EK rendelet értelmében kérelmeket nyújtanak be a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos dokumentumokhoz való hozzáférésre. Az ilyen típusú kérelmek idővel több problémát vetettek fel, amelyek közül 2017-ben néhány – ha nem is teljesen, de legalább részben – megoldásra került.

Túl nagy számú dokumentum

Bizonyos nemzeti jogszabályokkal ellentétben az 1049/2001/EK rendelet nem tartalmaz semmilyen rendelkezést a visszaélészerű vagy nyilvánvalóan ésszerűtlen kérelmekről. Egyes kérelmezők azonban nagyon hosszú dokumentumokhoz vagy nagyon nagy terjedelmű dossziékhoz kérnek hozzáférést, és az összetett kérelmek komoly adminisztratív terhet jelenthetnek az intézmény számára. Kezelésük gyakran alapos kutatási munkát, részletes elemzést és több szolgálat bevonását teszi szükségessé a Parlamentben.

Ilyen helyzetekben a Parlamentnek lehetősége van arra, hogy az 1049/2001/EK rendelet 7. cikke (3) bekezdésének értelmében további 15 munkanappal meghosszabbítsa a kérelmezőnek adott válasz kötelező határidejét, és hogy ugyanazon rendelet 6. cikke (3) bekezdésének alapján az elfogadható megoldás megtalálása érdekében nem hivatalosan felvegye a kapcsolatot a kérelmezővel. Ezek a lehetőségek azonban nem mindig bizonyultak elég hatékonyak vagy megfelelőek. A kérelmező és a Parlament között létrejött, a kérelemnek a feldolgozható mennyiségű dokumentumok körére való leszűkítéséről szóló megállapodás hiányában egészen a közelmúltig nem létezett igazságügyileg ellenőrzött módszer az említett kérelmek következtében kialakuló, súlyos adminisztratív teherrel járó problémák kezelésére.

A Bíróság rámutatott, hogy bizonyos különös esetekben – amikor a dokumentumok vagy a kitakarandó részek terjedelme indokolatlan adminisztratív munkateherrel járna – az arányosság elve lehetővé teszi az intézmény számára, hogy egyensúlyt találjon a nyilvános hozzáféréshez fűződő érdek és a kérelem által okozott munkateher között. Ezt a lehetőséget és alkalmazásának feltételeit a Bíróság a T-136/15 sz. *Evropäiki Dynamiki kontra Parlament* ügyben hozott ítéletében elismerte és megállapította. Ez az ügy az összes rendelkezésre álló információhoz való hozzáférés iránti kérelemre vonatkozott a Parlament által egy informatikai keretszerződéssel kapcsolatban kiadott valamennyi árajánlatkéréshez, a keretszerződés összes tételére vonatkozóan.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 45/2001/EK rendelete (2000. december 18.) a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 8., 2001.1.12., 1–22. o.).

A bírák megerősítették, hogy amennyiben a kért dokumentumok egyedi értékelésének nincs alternatívája, és amennyiben az ilyen vizsgálat indokolatlan munkateherrel jár, továbbá, ha az intézmény eredménytelenül törekedett megállapodásra a kérelem nagyságrendjének csökkentését illetően, akkor az intézmény túlzott munkaterhelés indokával joggal megtagadhatja a dokumentumokhoz való hozzáférést.

Az európai politikai pártok finanszírozásával kapcsolatos dokumentumok különleges esete

Ahhoz, hogy egy adott pénzügyi évben működésük finanszírozásához az Európai Unió költségvetéséből támogatásban részesüljenek, az európai politikai pártok és alapítványok az éves pályázati felhívás nyomán a pénzügyi évet megelőzően kérelmet nyújthatnak be.

A finanszírozási eljárást eredetileg a 2004/2003/EK rendelet alapján hozták létre, és a vonatkozó szabályok a konkrét információk közvetlen nyilvánosságra hozásáról rendelkeztek. Ezzel egyidejűleg a Parlament számos, az 1049/2001/EK rendelet szerinti nyilvános hozzáférésre irányuló kérelmet kapott a finanszírozási folyamat nyilvántartására vonatkozó olyan dokumentumokhoz vagy információkhoz, amelyek közzététele kifejezetten nem volt előírva. Ezek közül több a politikai pártok támogatási dossziéjához kért hozzáférést. A támogatási kérelmek és az azokban foglalt információk bizalmas jellege miatt, ha az 1049/2001/EK rendelet alapján kérte is valaki ezek nyilvánosságra hozatalát, a Parlament rendszerint azt állapítja meg, hogy a nyilvánosságra hozatal veszélyeztetné a szervezet alapvető célkitűzéseit és tevékenységét. Az 1049/2001/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdése értelmében ezért a támogatási kérelmekbe való betekintést meg kellett tagadni a pártok vagy alapítványok működési érdekeinek védelme céljából.

Amióta az 1141/2014/EU, Euratom rendelet hatályba lépett, és a 2018. pénzügyi évtől kezdve felváltotta az 2004/2003/EK rendeletet, a helyzet megváltozott. Az új rendelet nem csupán az Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatóságát (a továbbiakban: a hatóság) hozta létre, amely az európai politikai pártok és alapítványok nyilvántartásba vételét kezelő független testület, hanem az ezen politikai pártokhoz és alapítványokhoz kapcsolódó információknak és dokumentumoknak közvetlenül a hatóság általi automatikus közzétételét is előírta. Ennek eredményeként a Parlament várakozásai szerint a politikai pártok és alapítványok dokumentumaihoz való hozzáférés iránti kérelmek száma jelentősen csökkenni fog.

C. Harmadik felekkel történő konzultációk

Amennyiben a Parlament az 1049/2001/EK rendelet értelmében felkérést kap arra, hogy ítélje meg a birtokában lévő, de harmadik féltől származó dokumentum lehetséges közzétételét, a Parlamentnek adott esetben konzultálnia kell a kibocsátóval a dokumentum nyilvános közzétételére vonatkozó álláspontjáról. A dokumentum szerzője általában megfelelőbb helyzetben van az alkalmi birtokosánál annak megítéléséhez, hogy valóban nyilvánosságra lehet-e azt hozni.

Intézményközi konzultációk

Amennyiben a harmadik fél a Bizottság vagy a Tanács, a Parlament a három intézmény által 2002-ben megkötött egyedi egyetértési megállapodás alapján konzultál a harmadik féllel. És fordítva, az említett megállapodásnak megfelelően a Bizottság vagy a Tanács konzultál a

Parlamenttel, amennyiben a Parlamentből származó dokumentum közzétételét kérték tőlük.

A megállapodás keretében a három intézmény kötelezettséget vállalt arra, hogy a fenti előzetes konzultációkat egy olyan határidőn belül bonyolítsák le, amely lehetővé teszi számukra a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek kezelésének befejezését az 1049/2001/EK rendeletben előírt kötelező határidőn belül. Ez a folyamat lehetővé teszi a kérelmet kezelő intézmény számára, hogy határozata előtt jobban megismerje a kért dokumentumokat és a hozzájuk kapcsolódó érdekeket. 2017-ben a Parlament tíz konzultációban vett részt az egyetértési megállapodás keretében.

Egyéb harmadik felekkel történő konzultációk

Amennyiben a Parlament az 1049/2001/EK rendelet értelmében felkérést kap arra, hogy ítélje meg a birtokában lévő, de a Tanácstól vagy a Bizottságtól eltérő harmadik féltől származó dokumentum lehetséges közzétételét, konzultálnia kell a harmadik felekkel a dokumentum közzétételéről, amennyiben nem egyértelmű, hogy a dokumentumok közzétételre kerüljenek-e vagy sem. Mivel e harmadik felek nem kötelezték el magukat kifejezetten a konzultációk meghatározott határidőn belüli megválaszolása mellett, ez megnehezítette a szóban forgó kérelem kezelését.

Júliusban, miután a Bíróság a C-213/15 P. sz. ügyben hozott határozatában megerősítette azt a véleményt, hogy a bírósági beadványokat az 1049/2001/EK rendelet alkalmazásában bármely más dokumentumnak kell tekinteni, a Parlament „valamennyi beadványhoz való hozzáférés iránti kérelmet” kapott néhány olyan eljárással kapcsolatban, amelyben a Parlament is részt vett. Ez arra készítette a Parlamentet, hogy konzultációs fordulókat kezdeményezzen valamennyi olyan féllel, akik beadványainak a Parlament birtokában volt, beleértve több tagállamot is. A Parlament végül közzétette a kért dokumentumokat, amennyiben a szerzőik megerősítették, hogy nyilvánosságra hozhatók. A többi esetben a Parlament az 1049/2001/EK rendelet szerinti hozzáférési jog alóli kivételek alapján és az ítélkezési gyakorlatra tekintettel megállapította, hogy a kért beadványokat nem lehet nyilvánosságra hozni.

III. FEJEZET

Az európai ombudsmanhoz benyújtott panaszok és a Bíróságon vizsgált ügyek

Az 1049/2001/EK rendelet végrehajtásával kapcsolatba hozott, az európai ombudsmanhoz benyújtott panaszok és bírósági eljárások gyakran lehetőséget nyújtanak a közigazgatási szervek számára arra, hogy finomítsák a dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos ügyekre vonatkozó gyakorlatukat, a szóban forgó eljárás kimenetelétől függetlenül. Ez a fejezet az ombudsmanhoz 2017-ben benyújtott panaszokról és a folyamatban lévő bírósági eljárásokról számol be.

A. Új panaszok

– 611/2017. sz. és 895/2017 sz. panaszok

Egy újságíró, akinek bizonyos, főleg a személyzet tagjainak személyes adatait tartalmazó dokumentumokhoz való hozzáférésre irányuló kérelmét elutasították, 2017 tavaszán két panaszt nyújtott be az ombudsmanhoz. A két panasz nagyon hasonló. Az első a Parlament azon határozataira vonatkozik, amelyek meghosszabbítják a kérelmező által benyújtott kérelmek kezelésére vonatkozó határidőket, valamint arra a tényre, hogy a Parlament megtagadta a hozzáférést egyes dokumentumokhoz. A második panaszban a kérelmező ismét azt állította, hogy a Parlament indokolatlanul meghosszabbította a válaszadási határidőt, a Parlament helytelen módon megtagadta egy adott dokumentumhoz való hozzáférést, valamint, hogy a Parlament egyes dokumentumokat az 1049/2001/EK rendelettel nem összeegyeztethető módon vesz nyilvántartásba.

Az ombudsman szolgálatai 2017 nyarán megvizsgálták a szóban forgó dokumentumokat. Jelenleg a Parlament az ombudsman következtetéseire vár.

– 1956/2017. sz. panasz

Novemberben a kérelmező panaszt nyújtott be az ombudsmanhoz az európai és nemzeti parlamentek tagjainak személyes adatait tartalmazó dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés iránti kérelemmel kapcsolatban. A vizsgálatot azóta a további nyomon követés szükségessége nélkül lezárták.

B. Bírói felülvizsgálat

B.1. Új ügyek

A dokumentumokhoz való hozzáféréséről szóló parlamenti határozatokat viszonylag ritkán támadják meg. Ebben az évben egyetlen megsemmisítés iránti keresetet nyújtottak be a Bírósághoz.

Júliusban egy uniós jogot tanító professzor keresetet nyújtott be egy 2017. április 3-i parlamenti határozat megsemmisítése iránt, amelyben az intézmény elutasította a nyilvános hozzáférést egy 2015. július 8-i parlamenti határozathoz azon az alapon, hogy ez utóbbi határozatot magát is megtámadták a Bíróság előtt, és hogy nyilvánosságra hozatala aláásta volna a bírósági eljárást (T-421/17 sz. ügy, *Letino-Sandberg kontra Parlament*).

B.2. Bírósági ítéletek

Az év elején három olyan ügy volt folyamatban a dokumentumokhoz való hozzáférés terén, amely az Európai Parlamenttel kapcsolatos: T-136/15 sz., *Evropäiki Dynamiki kontra Parlament* ügy (közbeszerzési eljárások), T-540/15 sz. ügy, *De Capitalani kontra Parlament* (a háromoldalú egyeztetéssel kapcsolatos dokumentumok), valamint a T-639/15–T-666/15 sz. *újságírók kontra Parlament* ügyek (képviselők juttatásai és kiadásai). A Bíróság az év folyamán mindegyik fenti ügyben meghallgatást tartott, és azóta a T-136/15, *Evropäiki Dynamiki kontra Parlament* ügyben és a T-540/15 sz. *De Capitalani kontra Parlament* ügyben határozatot hozott.

1. T-136/15. számú ügy - Evropäiki Dynamiki kontra Parlament

Ebben az esetben a kérelmező az összes rendelkezésre álló információhoz hozzáférést kért a Parlamenttől több ajánlattételi eljáráshoz kapcsolódó valamennyi ajánlat tekintetében. A Parlament arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy tekintettel az egyenként megvizsgálandó dokumentumok nagy számára, nem tudta teljesíteni a dokumentumokhoz való hozzáféréstől szóló 1049/2001/EK rendeletben megállapított határidőket, és az említett rendelet 6. cikke (3) bekezdésének értelmében egy „méltányos megoldás” keresését javasolta a kérelmezőnek. A kérelmező elutasította a javaslatot. Mindezek alapján a Parlament elutasította az összes kért dokumentumhoz való hozzáférést, azzal érvelve, hogy túlzott mértékű az értékelésükkel járó munka.

A Bíróság megerősítette a Parlament álláspontját, amely szerint egy intézmény aránytalan adminisztratív munkaterhelés miatt megtagadhatja a dokumentumokhoz való hozzáférést. A Bíróság megállapította, hogy az intézmény valóban megtagadhatja a dokumentumokhoz való hozzáférést az ésszerűtlen munkaterhelésre hivatkozva, feltéve, hogy 1) a kért dokumentumok egyedi vizsgálata által megkövetelt munkateher mennyisége ésszerűtlen, 2) az intézmény konzultált a kérelmezővel egy méltányos megoldás keresése érdekében, és 3) az intézmény ténylegesen megvizsgálta az egyedi vizsgálatot helyettesítő minden szóba jöhető alternatívát.

Ez a megállapítás figyelemre méltó azon esetek tekintetében, amelyeket nehéz lenne feldolgozni az 1049/2001/EK rendelet előírt határidőn belül.

2. T-540/15 számú ügy – De Capitani kontra Parlament (háromoldalú egyeztetések dokumentumai)

A kereset célja a Parlament 2015. július 8-i határozatának megsemmisítése volt, amely határozat csak részleges hozzáférést biztosított két többhasábos dokumentumhoz, amelyek a Bűnüldözési Együttműködés és Képzés Európai Ügynökségének (Europol) létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló jogalkotási javaslattal kapcsolatos, folyamatban levő intézményközi tárgyalásokra vonatkoznak.

A Bíróság 2017 szeptemberében tartott meghallgatást, és 2018. március 22-én hozta meg ítéletét.

A bírák szerint a Parlament nem bizonyította, hogy a kért többoszlopos táblázatok teljes nyilvános közzététele a jogalkotási eljárás lezárása előtt súlyosan veszélyeztetné a jogalkotási folyamatot. Következésképpen érvénytelenítették a Parlament határozatát, az indokolás hiánya miatt.

3. T-639/15–T-666/15 számú ügyek – Psara e.a. kontra Parlament (képviselők juttatásai és költségtérítései)

2015. novemberében több újságíró 29 keresetet nyújtott be a Törvényszékhez a Parlament arra vonatkozó határozataira nyomán, amelyek értelmében a személyiség és a magánszemélyek becsületének védelmére hivatkozva elutasította a nyilvános hozzáférést a képviselők juttatásaival és költségtérítéseivel kapcsolatos valamennyi igazoló dokumentumhoz.

A kért dokumentumok száma több százszázalékos nagyságrendű volt.

Azt követően, hogy a Parlament megtagadta a kérések teljesítését, különösen az egyének magánéletének az 1049/2001/EK rendelet által biztosított védelme alapján, valamint amiatt, hogy lehetetlen feldolgozni ekkora mennyiségű kért dokumentumot, amelyeket nem sikerült egy feldolgozható mennyiségre csökkenteni, a felperesek a Törvényszék előtt megsemmisítés iránti kérelmet nyújtottak be. A tárgyalásra 2017 októberében került sor. Az ítélet 2018-ban várható.

Záró megjegyzések

Ahogy a Parlament felelőssége az 1049/2001/EK rendelet hatálybalépése óta eltelt évek során növekedett, úgy nőtt a nyilvánosság érdeklődése az intézmény felé. A polgárok ma már több ismerettel bírnak és tájékozottabbak arról, hogy a Parlament automatikusan és közvetlenül közzéteszi a falai között kidolgozott szinte összes jogalkotási anyagot. Ennek megfelelően a már ténylegesen nyilvánosságra hozott dokumentumokhoz való hozzáférés iránti téves kérelmek száma csökkent, és a kérelmek specializálódtak. Számos pályázó, újságíró vagy kutató igényel hozzáférést a belső jelentésekhez és a Parlament adminisztratív feladataival kapcsolatos információkhoz. Ez a hangsúly várhatóan továbbra is megmarad, sőt a közelgő 2019 európai parlamenti választással is növekedni fog.

Ugyanakkor az ügyben hozott határozatainak megsemmisítése, valamint a Bíróság T-136/15 sz. ügyben nemrégiben hozott kedvező ítélete azt mutatja, hogy a Parlament általában képes a megfelelő egyensúly kialakítására a dokumentumokhoz való hozzáférés joga és az e jog alóli kivételek között.